

Gemeenschappelijke visie en kaders van de gemeente Beesel en Peel en Maas op het bibliotheekwerk – 18 oktober 2016 - Definitief

Inleiding.

Ten behoeve van de voortgang van het strategische beleidstraject geven de gemeenten Peel en Maas en Beesel duidelijkheid over vier punten te weten:

1. de visie op de status van de bibliotheek;
2. partnerschap geformuleerd en op orde;
3. beleid en richtinggevende kaders voor de bibliotheek en;
4. gemeentelijke/gemeenschappelijke basis en onderscheid voor beoogde fusie tussen beide bibliotheken .

Dit memo, waarin bovengenoemde punten worden uiteengezet, vindt zijn basis in eerder vastgesteld gemeentelijk beleid, wet- en regelgeving, het rapport van Velzen, en de bijeenkomsten tot dusver met de bibliotheek gehouden.

Punt 1. Visie op status van de bibliotheek

1. De gemeente wenst een neutrale, betrouwbare, doelmatige, autonome, steeds in ontwikkeling zijnde bibliotheekorganisatie die vanuit haar expertise en professionaliteit werkt aan een eigen visie en strategisch beleid. De wijze van communiceren is open en transparant en gericht op samenwerking.
2. Een solide en financieel gezonde organisatie met een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering binnen de kaders van de gemeentelijke subsidiëring en aanvullende verkregen financiële middelen.
3. Er is sprake een netwerkorganisatie met een sterke positionering naar lokale partners in het maatschappelijk veld toe, waarbij de bibliotheek verbindt en steeds op zoek is naar meerwaarde. Zij gaat hierbij langdurige samenwerkingsrelaties aan. Ketensamenwerking is een kernbegrip hierin.
4. Cultureel ondernemerschap staat centraal in het handelen van de bibliotheek.
5. De organisatie is in staat is in te spelen op actuele ontwikkelingen en innoveert bij voorkeur in overleg met anderen. De kwaliteit wordt mede bepaald door de mate waarin fysieke en digitale bibliotheekdiensten worden geïntegreerd en elkaar versterken.
6. De bibliotheek werkt als een volwaardige en betrouwbare partner samen met (lokale, maatschappelijke) partners en betreft de gemeenschap waar nodig. De bibliotheek gaat duurzame samenwerkingsrelaties aan. Ze is in staat om indien nodig een regierol te nemen. De bibliotheek is omgevingsbewust.
7. De bibliotheek werkt vraag gestuurd en projectmatig, ook voor nieuwe ideeën en bewonersinitiatieven;
8. De bibliotheek van de toekomst is een interactief centrum en functioneert als een HUB – netwerkpunt - dat individuen en groepen informeert en de gelegenheid biedt zich te verbinden rondom thema's en onderwerpen.
9. De verbinding tussen mensen en daarmee dus de leefbaarheid binnen de gemeenten kan hierdoor toe nemen. De filosofie van de bibliotheek sluit daarbij feilloos aan bij de kernwaarden van beide gemeenten en het gemeentelijk beleid.
10. De bibliotheek stemt belangrijke veranderingen af met de gemeente en adviseert proactief.

Punt 2. Partnerschap geformuleerd en op orde.

Met oog voor ieders belang, rol en onze gemeenschappelijke doelen is er sprake van wederzijds respect en vertrouwen en houden partijen elkaar scherp. Dit is de basis voor partnerschap. Open en transparante communicatie is daarbij een voorwaarde. Om dit te blijven voeden, maken we er voor diverse processen praktische afspraken .

1. Politiek proces

De gemeenteraad stelt de (beleids)kaders en het subsidieplafond voor de bibliotheekorganisatie vast aan de hand van een raadsvoorstel dat het college van burgemeester en wethouders voorlegt. Ter ondersteuning van dit voorstel stelt de bibliotheekorganisatie een strategisch meerjarig beleidsplan op en jaarlijks een uitvoeringsplan. Het vaststellen van beleid en subsidieplafond gebeurt regulier één keer in de vier jaren. Daarnaast stelt de gemeenteraad jaarlijks de begroting op.

Binnen de begroting maakt het bibliotheekwerk deel uit van het beleidsterrein van maatschappelijke ontwikkeling / welzijn. Daarnaast zijn er raakvlakken met andere beleidsterreinen, zoals Werk en Inkomen, Kunst en Cultuur en Onderwijs.

2. Bestuurlijk proces

Het college van burgemeester en wethouders voert het beleid van de raad uit in overleg met de bibliotheekorganisatie. Op bestuurlijk niveau komt de wethouder als vertegenwoordiger van het college van burgemeester en wethouders bijeen met het bestuur van de bibliotheek. Dit om elkaar te informeren over de uitvoering op basis van het strategisch beleidsplan en de werkplannen. Ter voorbereiding van het dit overleg stelt de bibliotheek kwartaalrapportages op, die ingaan op de uitvoering, ontwikkelingen, de bedrijfsvoering en financiën.

Voorafgaand aan ieder jaar stelt de bibliotheek een jaarplan op, wat als subsidieaanvraag vastgesteld wordt door het college van burgemeester en wethouders. De kwartaalrapportages dienen om de voortgang te bewaken en zijn natuurlijke momenten om over en weer ontwikkelingen en trends te bespreken.

3. Ambtelijk proces

Het eerste aanspreekpunt voor de bibliotheek over beleid en bedrijfsvoering is de accounthouder bibliotheekwerk. De accounthouder is diegene over wie alle contacten tussen gemeente en bibliotheek gaan. Ambtelijk is de accounthouder verantwoordelijk voor het toezicht op de lopende processen en afspraken uit het jaarplan en het bestuurlijk overleg. Daar waar nodig wordt met beleidsadviseurs vanuit andere beleidsterreinen afgestemd.

Op projectbasis wordt overleg zo vaak als nodig. Zonder bijzonderheden overleggen de bibliotheekdirecteur en de gemeentelijke accounthouder zes keer per jaar.

4. Netwerk proces.

De bibliotheekorganisatie is een netwerkorganisatie. Samenwerking met partners en de gemeenschap is cruciaal. Dit is enerzijds een bewustzijn, anderzijds betekent dit een grote verantwoordelijkheid. Samenwerking in een netwerk is gebaseerd op duurzaamheid. De punten, zoals geformuleerd onder 1, zijn hiervoor een leidraad.

Punt 3. Beleid en richtinggevende kaders voor de bibliotheek formeel vaststellen

Vooropgesteld vormen de gemeentelijke (meerjaren-)begrotingen, het vastgesteld gemeente beleid, het rapport van Velzen, vigerende wet- en regelgeving en de input tot dusver in de verschillende bijeenkomst gegenereerd een grote basis voor de kaders voor de bibliotheek. In het vervolg worden hier vanuit een gezamenlijke visie de richtinggevende kaders voor de periode 2017-2020 beschreven.

Inhoudelijk, beleidsmatig:

1. De vijf kernfuncties van de bibliotheek zijn:
 - a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
 - b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
 - c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
 - d. laten kennis maken met kunst en cultuur.
 - e. organiseren van ontmoeting en debat;
2. De bibliotheek overbrugt de kloof tussen informatiearm en informatierijk en kan ondersteuning bieden bij mediawijsheid en persoonlijke ontwikkeling. De bibliotheek biedt een vrije,

- laagdrempelige, onafhankelijke en betrouwbare toegang tot informatie. Belangrijke doelgroepen zijn ouderen, laaggeletterden en jeugdigen.
3. Binnen de eerste 4 kernfuncties (a t/m d) brengt de bibliotheek focus aan, ontmoeting en debat is daarbij de "smeerolie" en geen doel op zich in de opzet van activiteiten, dienstverlening en projecten.
 4. De bibliotheek vertaalt het concept van "Idea Store" naar gemeentelijk, gemeenschappelijk en lokaal maatwerk. De invulling past binnen het netwerk en omgeving (ook huisvesting) waarin de bibliotheek zich bevindt. Hierbij is het denken en werken vanuit bibliotheekfuncties en ketensamenwerking erg belangrijk.
 5. Vanuit het denken en werken in bibliotheekfuncties en ketensamenwerking wordt de Bibliotheek Op School (BOS) door ontwikkelt: "het is meer dan een boekenplank". De relatie met het onderwijs wordt versterkt.
 6. In beide gemeenten zijn levendige gemeenschappen en burgerinitiatief erg belangrijk. De bibliotheek heeft hier een rol in en faciliteert deze initiatieven, projectmatig (co creatie).
 7. De samenwerking met lokale verenigingen en onderwijs, om de kennis te vergroten en te verspreiden van het lokale en regionale immaterieel en materieel erfgoed, kunst en literatuur en de lokale en regionale geschiedenis en tradities.
 8. De samenwerking met verenigingen in het algemeen wordt versterkt en speelt een rol in het projectmatig werken.
 9. De bibliotheek zet in op de ketensamenwerking voor taal en laaggeletterdheid (van statushouders tot laaggeletterde autochtonen).
 10. De bibliotheek sluit aan bij speerpunten van beleid:
 - a. Focus in de vijf kernfuncties;
 - b. Bestrijding laaggeletterdheid en taalachterstand (programma tel mee met taal, VE, informeel onderwijs)
 - c. Leesbevordering en kennisontwikkeling (taal, communicatie en mediavaardig)
 - d. Bevorderen participatie van inwoners (digitalisering en ouderen, participatiewet, eenzaamheid)
 - e. Ondersteuning starters
 - f. Toegang tot informatie verbeteren
 - g. Deelnemen aan ketensamenwerkingen
 - h. Helpen bij verduurzaming lokaal cultuuraanbod en cultuuronderwijs
 11. Per gemeente kan maatwerk worden geleverd. Dit betekent lokale prioriteiten en partners.

Bedrijfsvoering en financiën:

12. Het personeelsbeleid is in beide gemeente eenduidig. Medewerkers en vrijwilligers worden in hun kracht gezet. Uitgangspunt hierbij is: professioneel waar nodig, vrijwillig waar het kan. Er wordt gestuurd op talent. Daar waar werk goed door vrijwilligers kan worden gedaan in de ene gemeente, kan dit ook in de andere gemeente. Echter kan van arbeidsverdringing geen sprake zijn.
13. In het personeelsbeleid innoveert de bibliotheek ook, door bijvoorbeeld kennis- en functiedeling. Hierin zoekt de bibliotheek samenwerking met andere bibliotheken in de regio als mede met lokale partners.
14. Bij een fusie van de 3 stichtingen kan geen sprake meer zijn van lokale inzet van personeel. Voorbeeld: er is een webmaster voor ons allemaal. De kosten van de backoffice worden na rato verdeeld.
15. Professioneel management van personeel en organisatie met een directeur die hierop gefocust is. Er is sprake van een eenduidig personeelsbeleid, waarbij er een duidelijke beschrijving komt van de taken/rollen en verantwoordelijkheden van de professionals/vrijwilligers
16. De invulling van projecten kan zowel in samenwerking met professionals als met vrijwilligers (organisaties).
17. De bibliotheek kent een toekomstbestendig bestuur en dagelijkse leiding. Hierbij hoort een passende organisatievorm.
18. De organisatie voorziet in een gezonde, transparante en betrouwbare begroting & verantwoording. Hierbij zijn duidelijke uitgangspunten geformuleerd (afschrijvingstermijnen / KVS).

19. Het collectiebeheer is gericht op de vraag en identiteit van de gemeenschap, het onderwijs en andere partners c.q. het netwerk waarin de bibliotheek actief is.
20. Cultureel ondernemerschap staat centraal in het handelen. Door projectmatig werken worden aanvullende externe middelen binnengehaald.

Punt 4. Gemeentelijke en gemeenschappelijke basis + onderscheid vaststellen voor beoogde fusie tussen beide bibliotheken.

In het voorgaande wordt de gemeenschappelijke gemeentelijke basis al aan de orde gesteld. In het vervolg worden hier nog een aantal zaken aan toegevoegd.

1. De gemeente Peel en Maas en de gemeente Beesel hanteren een gelijk bedrag per inwoner voor het uitvoeren van de algemene / gemeenschappelijke werkzaamheden van de bibliotheek;
2. De huisvestingskosten worden toegerekend aan de gemeente op basis van de lokale situatie.
3. Gemeenten trekken, waar kansrijk, samen op om aanvullende externe financiering mogelijk te maken, samen met de bibliotheek.
4. Projectkosten van aanvullende activiteiten die niet zijn meegenomen in het strategische beleidsplan, hebben een aparte begroting en vallen niet onder de subsidie. (personele inzet van professionals ook).
5. Aan niet leden en aan leden uit andere gemeenten dan Peel en Maas of Beesel wordt een aanvullend contributie gevraagd. Daarnaast wordt actief samen opgetrokken om hier naar de omliggende gemeenten actie te ondernemen.
6. De aanvullende afspraken worden vastgelegd in een convenant met de betrokken partners, een subsidiebeschikking en uitvoeringsovereenkomst per gemeente.
7. Op basis van behoefte van een groep mensen worden initiatieven aangedragen bij de bibliotheekorganisatie. Deze initiatieven worden beoordeeld/gewogen door een daarvoor in leven geroepen commissie. Afhankelijk van de acceptatie van deze commissie wordt de groep mensen gefaciliteerd in de uitvoering door de bibliotheekorganisatie.
8. In beide gemeenten bestaat een duidelijke link met de lokale gemeenschap.

Voor de gemeente Peel en Maas wordt, bovenop hetgeen in dit document is beschreven, specifiek ingezet op:

- Bevordering duurzaamheid en cradle-to-cradle;
- Ondersteuning arbeidsmigranten;
- Versterken gemeenschapsfuncties bij hoofdvestigingen.